

„EDINOST“
 izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in
 soboto ob 8. uri zjutraj.
„Edinost“ stane:
 za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
 za polu leta „ 3.—; „ 4.50 „
 za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „
 Z „Novičarjem“ vred:
 za vse leto gl. 7.—
 „ pol leta „ 3.50
 „ četrt „ 1.75
 Posamične številke se dobivajo v pro-
 dajalnicah tobaka v Trstu po 2 nov.,
 v Gorici in v Ajdovščini po 2 nov. —
 „Novičar“ pa po 2 nov.

EDINOST

Oglas in oznanila se račune po 8 nov
 vrscev v petiti; za naslove z debelimi
 črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga
 obseglo navadnih vrstic.
 Poslana, javne zahvale, očitnice itd.
 se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza
 Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti
 frankovano ker nefrankovana se ne spro-
 jemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate pro-
 jema upravnitvo Piazza Caserma št. 2
 Odprte reklamacije o proste poštine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinost je moč«

Razmere v Istri.

I.

Po preteku blizu dveh mesecev od-
 govoriti nam je danes nekoliko besedij na
 članka, katera je priobčil ljubljanski „Slo-
 venec“ dne 2. in 3. marca pod gorenjim na-
 slovom. K odgovoru nas silijo razne okolno-
 sti: pisava teh člankov je mirna in dostojna,
 kakoršne smo, žal, čisto pogrešali v noveji
 dobi na škodo naše narodne stvarij, tako,
 da je namen g. dopisniku istrskemu oče-
 vidno hvalevreden ter rodoljuben. Glavni
 vzrok pa, da odgovarjamo, je ta: ker se
 argumentom dopisnikovim vidi na prvi hip,
 da niso izišli toliko iz prepričanja, nego
 da so vzrasli pod vplivom naukov tistih
 „prvakov“ slovenskih iz noveje dobe, ki
 smatrajo krepko narodno zavest izvirom
 vsemu zlu in nevarnosti za versko čustvo;
 mož, kateri — in to ravno znači
 tendencijo mrzle sape, ki brije
 mej nas iz Ljubljane in Gorice
 — love le slovenske „liberalce“, a
 se za take pošasti družih narodnostij niti
 ne zmenijo, kar vtrjuje v nas prepričanje,
 za katero se borimo dosledno v vsem tem
 mesebojnem boju: da je namreč „nevar-
 nost“ za vero mnogokateremu voditelju
 slovenskemu le krinka, dočim so pravo
 jedro prepira politički in do-
 stiktat tudi — zamora gori, zamera
 doli — osebni oziri. Narodna od-
 ločnost, narodna zavest, navdušenje za na-
 rodne idejale — vse to je pogansko, vse
 te je izumil sam peklenšček, da bega in
 lovi ljudstvo slovensko v svoje mreže. Se le
 tedaj, ko izrujemo ta čustva mej Slovenci,
 srečni budemo in vera bode rešena. Me j
 Slovenci smo rekli, kajti kaj briga to
 naše ljubljanske in goriške „prvake“, da
 n. pr. v Trstu laški srditeži proganjajo
 vero; da sramote duhovnike in ščuvajo
 nanje tisto italijansko ljudstvo, ki se da
 toli lahko fanatizovati; da ruvajo iz sro že
 v nežni mladosti verska čudstva; da pro-
 slavljajo javno in brezobzirno tista strem-
 ljenja, ki so naperjena v prvi vrsti proti
 poglavarju vere katoliške in
 proti dinastiji naši; da se na Du-
 naju in v Gradcu katoliški duhovniki ve-
 žejo z nemškimi liberalci in se potezajo
 za interese židovstva — vse, vse to jih ne
 briga čisto nič, le slovenskim „liberalcem“
 treba vrat zaviti — pa mirna Bosna.

Narodna odločnost je prišla na indek-
 mej Slovenci in žnjo so prišli v črno bukve
 tudi takozvani „radikalci“ in žnjimi vred
 tudi — naš list. Z lažjo bi si ogrešili
 svojo dušo, ako bi trdili, da nasto ni za-
 delo britko; ne: boli nas, ker je rušena
 tista harmonija mej nami, ki je prepotrebna
 za borbo v tako kritičnih časih in proti
 tolikemu nasprotstvu. Boli nas srce, ali od
 svojih nazorov in svojega prepričanja ne od-
 stopimo nikakor, ker nam naša narodna
 vest tega ne dopušča.

Omenjenemu gospodu dopisniku istr-
 skemu nočemo delati krivice s trditvijo,
 da je tudi on tak „tudi-Slovenec“, kajti go-
 jimo o njem živo vero, da mu bije srce
 v ljubezni do svojega rodu. Ali zašel je
 mož v zelo nevarno položeno: lavirati
 mu je mej lastnim poštenim narodnim
 prepričanjem in pa nasprotnimi diktati naj-
 novejše dobe.

Zdaj pa k stvari. Na prvi članek ni

mного odgovarjati. Gospod člankar opi-
 živo besedo in idealnim vznosom, kako se
 je Istra jela vzbujati iz narodnega spanja,
 naglašajoč pri tem velike zasluge duhov-
 skega stanu v tem pogledu. Vse to
 podpišemo tudi mi drage volje, saj nam
 ne prihaja na misel kratiti zasluge tam,
 kjer so, ampak pripoznavamo brezpogojno
 in na ves glas: da si je duhovščina naša
 stekla nevenljivih zaslug z deloma za pro-
 bujo naroda našega.

A jedna fraza v tem članku nas je
 kaj neprijetno zbudila v oči, koje nismo še
 čuli do sedaj: fraza o „vprizoriva-
 nju liberalnih taborov“ pred pet-
 indvajsetimi leti. Že samo ta fraza priča
 dovolj, kako pretirano, kako prisiljeno je
 vse sedanje gibanje proti — imenujmo le
 otroka po njega pravem imenu — na-
 rodni odločnosti. — Z ozirom na
 to, da so pri vseh teh taborih sodelovali
 duhovniki in drugi možje izrazite konser-
 vativne barve, nam je pač nedoumno, kako
 je mogel gospod člankar napisati to zares
 prazno frazo. In gospod člankar je menda
 sam slutil, kako neopravičena, prisiljena in
 iz trte zvita je ta fraza, kajti pritaknil jej
 je hitro — da jo vsaj nekoliko opraviči —
 ime pok. dr. Lavriča, „žalostnega spomina“,
 kakor meni gospod člankar. Tudi glede na
 ta argument gosp. člankarja se nikakor ne
 bojimo odkrito povedati svojega menjenja.
 Pokojni dr. Lavrič je res grešil za svojo
 osebo, o tem ni prepira; ali vse njegovo
 javno delovanje bilo je toli uzorno, da je
 mogel brez skrbi občevati žnjim vsak du-
 hovník; njegov značaj je bil kristalno čist,
 kolikor se dostaje zvestobe do rodu svo-
 jega; njegovo narodno in političko pošte-
 nje bilo je vzvišeno nad vsakim dvomom;
 in slednjič: bilo mu je v prah blago, ple-
 menito srce, dovzetno za stisko in potrebo
 svojega bližnjega, kar nam izvestno po-
 trde tisti gg. duhovniki, ki so bili dijaki
 v Gorici za časa Lavričeve dobe; iz kratka:
 ako položimo na tehtnico vsa dobra in
 slaba svojstva pokojnikova, pridemo do za-
 ključka, da spomin Lavričev zasluži, če
 ne drugzega, vsaj to, da uvažujemo tudi z
 ozirom nanj tisti znani rek: De mortuis
 nil nisi bene.

„Ljudstvo je udano svojim duhov-
 nikom, n jim veruje, žnjimi gre in tako
 bode — ako Bog da — tudi za naprej.
 Seveda trpe pri tem duhovniki, toliko od
 arditih Italijanov, kolikor od drugih upliv-
 nih organov“. Kolikor besedij to-
 liko resnic! In ravno zato, ker je tako,
 je to najglasnejši argument proti onim, ki
 so po višji volji zanetili mej nami prepir
 ne radi načel, ampak iz političkih
 ozirrov. In veseli nas, da v tem pogledu
 soglašajo z nami odlični svečeniki istrski.

Torej ne od slovenskih prvakov, ne
 od slovenskih in hrvatskih „radikalcev“
 trpe duhovniki, ampak — tako je čitati v
 „Slovencu“ črno na belem — od Italija-
 nov in drugih uplivnih organov.

Da so pri nas normalni odnošaji in da
 ne bi izvestni krogi namenoma mešali poj-
 mov, priti bi morali do nastopnega, jedino
 zdravega zaključka: združimo se vsi
 proti onim, ki so krivi, da trpe
 naši duhovniki!

Ali pri nas sklepajo ravno narobe:
 kar gromadijo se „načelna nasprotstva“
 mej proganjanimi in tistimi, ki ne prog-
 njajo; a tisti, ki res proganjajo,

puščajo se lepo pri miru. Naglašamo zo-
 pet, da to očitjanje ne velja gospodu do-
 pisniku in njegovim tovarišem, ampak
 tistim, ki so zasnovali novo dobo na Slo-
 venskem.

Še več: ne le da se puščajo resnični
 proganjanci istrske duhovščine lepo pri
 miru, ampak nova doba zahteva vrhu tega
 od nas, da se tudi v političkih za-
 devah slepo pokorimo tistim
 duhovnikom, kateri — le z resnico na dan!
 — ne ljubijo svojih duhovnih
 sobratov slovanske narodno-
 sti, ki se očitno bratijo z najerditejšimi li-
 beralci v istem trenutku, ko drugi škofje
 avstrijski posebnim pastirskim listom pri-
 poročajo duhovščini, delati na to, da se
 poslanci izvolijo pošteni verni možje; da
 se klanjamo možem, ki se puste proslav-
 ljati v listih, proslavljajočih zjedinjeno
 Italijo, koja državopravna skupina menda
 — saj tako trde pametni ljudje — ne živi
 v najboljših razmerah do sv. Očeta in po
 takem tudi ne do vere katoliške.

Kedaj so pa istrski prvaki — hrvatski
 ali slovenski — ukrenili česa, kar bi
 utegnilo značiti kako žaljenje za našo pre-
 častito duhovščino — o proganjanju se-
 veda že celo ni govora?! Ni-so li uprav
 ti prvaki poslali sv. Očetu prekrasno br-
 zojavko, proslavljajočo „nevsto Kristu-
 sovo“?

Ali čemu bi se razgrevali? Dejstva
 so jasna, imamo jih na dlani pred seboj:
 sodite jih pravično, pa bode mir mej nami!
 In ker smo do dna duše prepričani o po-
 štenju g. dopisnika, ni dvombe, da se tudi
 sporazumemo polagoma.

Za danes se hočemo dotekniti le še
 jednega argumenta. Koncem svojega pr-
 vega članka označuje g. nasprotnik —
 oprostite ta izraz! — kot uzrok načelnemu
 nasprotstvu hrvatsko državno pravo
 in program stranke prava. Ko
 smo to prečitali, se nam je pa res zavrtelo v
 glavi: tega še nismo čuli, da bi bilo dr-
 žavno pravo hrvatsko nevarno ver-
 skemu čuststvu. A to je odločilno,
 kajti z druge kompetentne strani nam
 pravijo, da je razpor nastal le za to, ker
 je vera v nevarnosti.

O državnem pravu hrvatskem se ni
 treba pripraviti; ono sloni na zgodovinskih
 dogodkih in spisih; kar se pa tiče pro-
 grama stranke prava, naglašamo le to, da
 ga je isti „Slovenec“ pozneje — proslav-
 ljajoč združenje hrvatske opozicije —
 pripoznal izvedljivim in takim,
 da donese gotovo mnogo dobrega za do-
 movino.

Trst kakoršen je zdaj.

Pod tem naslovom priobčil je znani
 italijanski časopis „Le cento città d' Italia“
 članek, katerega je sicer že ponatisnila Go-
 riška „Soča“ v svoji številki z dne 24. febru-
 varja t. l., a zasluži vendar, da ga v tem
 trenutku priobčimo tudi mi. Kajti tu se
 nam pripoveduje s kompetentne strani,
 kako mislijo in čutijo tržaški kolovodje.
 Vsebina tega članka mora poučiti vsakogar
 o resnosti položaja v mestu našem in o
 skrajni potrebi, da se vladni krogi vzdra-
 mijo iz letargije in zaprično na vsej črti

boj proti vsemu izdajstvu, kakoršnega
 propoveduje list „Le cento città d' Italia“
 tako prostodušnostjo — ali pa drznostjo
 —, ki mora kar osupniti človeka.

Čujte torej, kaj nam pripoveduje list
 „Le cento città d' Italia“ o mestu Tržaškem:
 „Ako je katero italijansko mesto, kjer
 še sanja duša narodova ideal velike epo-
 peje narodne odrešitve, je gotovo to mesto
 Trst. — Trst, kjer še tli zadnja iskra,
 prižgana o času čudovitega probujenja ita-
 lijanskega, ki je bilo vse skupaj kakor
 trijumfalna bakljada, od Milana do Benetk,
 od Benetk do Palerma in do Rima.

Boj se bojuje pred vsem tako, da se
 visoko dviga čast lepe umetnosti italijanske.

O tem boju se vidijo znamenja v vsa-
 kem kotu mesta. Na trgih, kjer ljudstvo
 kupčuje v tistem sladkem naročju, ki je
 nekako izzivanje ali pa zatrjevanje ita-
 lijansko v svojih karakterističnih kadencah;
 po ulicah, kjer kažejo prodajalnice razno-
 barvane snovi za obleke nalašč tako
 razvrščene, da sestavljajo ita-
 lijansko trobojnico, in na napisih
 prodajalnic samih in tudi nemških trgovcev,
 kateri so tje prišli kratiti kruh domačim
 trgovcem; zdi se, kakor bi klicali: „oj
 tujec, italijanskega jezika ne iztržeš tej
 zemlji!“ — in v arhitektonični ureditvi
 hiš in palač, ki je vesokozi italijanska, tudi
 tedaj, ko je arhitekt, ki se je moral šolati
 na Dunaju, radi tega tudi moral dati svo-
 jemu delu znak, da se je učil v tuji deželi.

Potem pa v šolah, po hišah, v cerkvah,
 v javnih uradih, v društvih, prek morske
 obali in na gričih, v sportu, v trgovskih
 opravilih, na borski, v državnih uradih samih
 vidiš, kakó se uriva, se širi, se utrjuje ta
 velikanski boj za narodnostno idejo.

Še sedaj, ko umira stara lirčna umet-
 nost ter se le več sliši v svojih zadnjih
 muzikalnih zdihljajih pri Donizetti-ju, Bel-
 lini-ju, Verdi-ju — drugi način — umika-
 joč se novi, bolj človeški, bolj resnični
 ali učenejši in plemenitejši glasbi, še
 sedaj Tržačani navdušeno ploskajo onim
 staroslavnim operam, ki so v prejšnjih časih
 toliko pospeševale narodno gibanje ita-
 lijansko.

Tu zaplaka ljudstvo, ki se čuti ločeno
 od ostalega italijanskega naroda, kedar kori
 na odru zapoje poziv probujenja „leva
 kastiljskega“ in se zatrjuje „da so
 vsi ena sama družina“. Patrijotična
 navdušenost vskipela je leta 1888. takó,
 da je vlada bila prisiljena prepovedati
 predstavo opere „Ernani“ v Trstu. Pre-
 povedala je tudi opereto „Marsigliese“ in
 „Patrio“ Sardou-tovo; prepoveduje se vse,
 kar poveljuje v operah ali v predstavah
 v prozi Italijo, ali pa samo spominja na
 njo. V marsikterih predstavah, kjer ima
 nastopiti kak italijanski vojak ali častnik,
 pride na oder igralec, oblečen kot fran-
 coski ali španjski pešec.

Ali patrijotična glasba, pregnana iz
 gledališča, oglašča se po krčmah, po ulicah,
 cvete v ustih priprostitih žensk, katere pojó
 mej delom italijanske narodne pesmi. Sedaj
 imamo tudi tam vsak pust eno, dve, deset
 narodnih tržaških pesmij. Ali vendar jih
 nadkriljujejo napolitanske.

Redarstvo zaplenja časopise, pesmi,
 operne tekste, zapira delavce, ki (vrača-
 joči se od dela) pojó poluglasno patrijotične
 zборе; in vendar časopisi, operni teksti

in pesmi ostanejo, širijo se, ne vé se kakó, v vsako hišo, v vsako ulico, v vsako delavnico.

Takó je ves Trst poln italijanskih glasov, ki zatrjujejo njegovo zvestobo, njegovo čustvo, njegov značaj; hripavi glasovi mož, nježni glasovi zaljubljenih deklet, resni glasovi starcev, ki sanjajo o „velikem dnevu“, ki se bojé, da umró, ne da bi doživeli dneva, ko se uresničijo sanje Dante-jeve, Garibaldi-jeve, Cattaneove.

Italijanski podanik, ki se je bil podal s pisateljem teh vrst v sejo občinskega zbora tržaškega, čudil se je, da so tu v rabi italijanske parlamentarne oblike, označevanje strank z imeni „Levica“ in „Desnica“, da so pravila primerno podobna onim, ki veljajo za narodno skupščino v Rimu.

Čudil se je, da v kljub pazljivosti in nezaupnosti avstrijske policije so si toliko upali, da so v javni seji ploskali Garibaldi-ju (januarja 1890.)

Drug italijanski podanik izrazil je svoje začudenje, ko je slišal, da ves omikani Trst se strastno zanima za parlamentarno življenje italijansko, da težko pričakuje dotičnih poročil in da se postavlja na eno ali drugo stranko, da se poteguje za to ali ono politično osebo, kar pa zadeva avstrijsko politiko in takozvano avstrijsko življenje, mu je čisto neznan, pa ne kakor bi se samo nalašč hotel takó kazati, ampak iz resnične nevednosti, naravne brezbriznosti.

Da podam en sam izgled, povem, da velika večina meščanov od vseh avstrijskih ministrov ne pozná družega razun grofa Taaffe-ja, ker je videla njegov podpis na mnogoštevilnih odlokih, s kojimi so se razpustila narodna italijanska društva.

Zakaj je takó? Trst živi po duhu, sedaj kakor od svojega začetka, po italijansko. Po mišljenju, moralno, je Trst odrešen!

Ako bi bila začela „Lega nazionale“ svoje plodovito delovanje pred 30 leti, bi tudi ne bilo sedanjih bojov s Slovani v okolici.

Ta brezbriznost za vse, kar je avstrijskega, pa seveda vzbuja proti mestu sovražstvo njegovih gospodarjev. Zató odrekajo mestu univerzo, železnice, carinska olajšanja, jemljejo mu osemstoletne pravice do pobiranja pristojbin, jemljejo se mu starodavne podedovane predpravice, dovoljene mu po vzajemnih pogodbah.

Zato pa sta mesto in vlada v vodnem boju. Ta boj je boj z zvijačo in nagajivostjo, pa tudi s protipostavnostjo in s prekanjenostjo.

Ali ta boj mej občino in vlado je na

PODLISTEK.

Sobotno pismo.

„Veliko smešnih pravljic se pripoveduje“ o naših — Ribničanih, nemškutarjih in kranjskih Nemcih, kar jih je, „bis zu der deutschen Insel Gottschee“, a ne uga-jajo mi tako kot znani slovenski poslanec ter „pravni konsulent“ južne železnice in poštne uprave tržaške, pa to me ne moti, da ne bi pričel danes svojega pisma s *Khuen-Hedervary-je*, banom hrvatskim, ter poštним komisarjem *Corá-om*, referentom kranjskim. A, ž njima le pri-čenjam.

Khuen Hedervary je „ein Vollblut-Kernmagyare“ in pa — ban hrvatski (da imam jaz besedo in da nisem le skromni Vaš podlistkar, gotovo ne bi bil), ki si je jel delati zabavo s tem, da pesti zdaj z vsem aparatom opozicijske liste hrvatske, dočim opozicije ne uduši nikdar, nego ona uduši še kdaj take „embre“, ki diše po — „paprikovanem guljašu“. A madžaroni preganjajo opozicijsko žurnalistiko liki nekdanj turšk paša slovansko rajo, naš poštni komisar pa jih posnema in preganja pri nas in okolu nas — poštne pečate slovenske, ne skrbi pa za napravo pošt povsod

korist in krepí eno stvar: sovražstvo mesta proti vladi; ali jači tudi narodno liberalno stranko, ki ukazuje v občini že 30 let“.

Takó ta članek. Pisal ga je neki tržaški begunec. Ali more, ali sme avstrijska vlada mirno gledati take odnošaje? Kaj pravi tržaška vlada temu članku?

V članku „per l'italianità“ („za italijanstvo“) govori isti pisatelj o občinskem zastopu, o časnikarstvu tržaškem in o društvu „Lega nazionale“. Pripoveduje, da sloveči pisatelj tržaški *Attilio Hortis* izdá v kratkem „zgodovino omike v Trstu“ (*Storia della cultura a Trieste*), kjer neovržno dokaže na podlagi listin, kakó se je občina od nekdanj neprenehoma bojevala proti avstrijski vladi, katera jo je hotela po vsej sili ponemčiti ter v to svrhu odpravljala narodne šole, nadomestujoč je z nemškimi, in vpeljavala v urade in sploh kjer je bilo mogoče, nemški tezik; da jej pa vse to ni nič pomagalo, in da Trst je v kljub vsem tem večstoletnim naporom popolnoma ohranil svojo italijansko narodnost.

Dalje se glasi članek doslovno:

„Agitacija italijanska pa je še vedno bila na nogah, vzdržana tudi od nekaterih časopisov, ki so preživeli požar l. 48. Mej temi časopisi je bil „Tempo“ *Izidora Antonaz-a* jako živahen, kateri se je pa moral preseliti l. 66. v *Benetke*, kjer je umrl l. 89. Potem je bil „Cittadino“, uredovan od družega *Antonaz-a* in od odvetnika *Cavazzani-ja*. Slednjič „Tergesteo“, „Il Progresso“, „L'Alabarda“, „L'Indipendente“, „Il Mattino“ in „Il Piccolo“.

Razun „Matina“ — ki je italijanski, pa avstrijskega mišljenja (*italiano-austriacante*) — so bili vsi in zadnja dva „L'Indipendente“ in „Il Piccolo“, poleg starega „Cittadina“, ki je sedaj postal last radikalec, so očito italijanskega mišljenja. „L'Indipendente“ je brezdvomno največkrat zaplenjeni časnik v Evropi; on je dal v najkrajšem času največje število stanovalcev ječam za politične hudodelnike. Vselej pogumen, tu in tam drzen, znal je zanetiti in vzdrževati v tržaškem ljudstvu ogenj, ki ga ne vduši nobeno policijsko zatiranje; tu je kos Italije, ki se je navidezno ustavljal velikim žrtvam, velikemu hrepenenju, ponosnim ustajam!

Gotovo ima časnikarstvo velike zasluge za narodno probujenje v tem kotu Italije.

Ali časnikarstvu in občini je treba pridružiti v svetem poklicu šolski društvi — prej „Pro Patria“ in potem „Lega Nazionale“. „Pro Patria“ je bila ustanovljena l. 85. na Tridentinskem. L. 86. se je za-

tam, kjer jih je — treba! — „Par nobile fratrum“! Gospod urednik, idiva dalje!

Kakšne gospodarje pa imate Vi Hrvatje in Slovenci v Trstu, gospod urednik, in koliko glav ima tista „hidra“, hotel sem Vas vprašati. Saj jo poznate in čutite nje kremplje, ko Vas oblezuje in sika okolu vas, kakor kakšna „*Boa constrictor*“. In kako gladijo z Dunaja sem tega zmaja, da je veselje! — Da sem jaz „čarodajnik“, gospod urednik, povem Vam: „panal“ bi vse vaše „zmaje“, ki rohne, da Vas ni Slovencev in Slovanov v Trstu, ki pa sami sebe po zobeh bijejo rekoč, da slovenščina ni deželni jezik v Trstu in Primorji, ki pa so v odloku dne 25. maja 1889. po Kr. r., tihočem se pok. *Vikt. Dolenčevega* slovenskega nagrobnega napisu, obvestili vas v smislu ministerske rešitve: „... perche la lingua slovena é una lingua del paese nella città immediata die Trieste“... Pa bi se jih v Trstu potem — še bali?! — Gospod urednik, saj niso tako „žilasti“, torej tudi ne nevarni ti — bojazljivci, ki dišé le po — polenti, ma senza — formaggio! . . .

Tudi mi to stran *Krasa* smo imeli njega dni na hrbtu različnih junakov nemškega in nemškutarškega kalibra, a danes — lazijo le še kot „senca“ krog nas, in

čela širiti tudi po Istri. Ali njeno delovanje je bilo slabotno, neodločno, neizdatno. Toliko je pripomoglo, da smo se seznanili, posebno z oddaljenimi Trentinci. Ali skrbela je zanj vlada; l. 90., radi pozdrava društvu „Dante Alighieri“, sklenjenega na občnem shodu v Tridentu in ker se je opustilo olepšanje Tridenta z zastavami, razpustila se je „Pro Patria“. To je najnovjša zgodovina. V kraljestvu je ta novica razjarila narodni čut proti Avstriji. Priradili so se shodi, govori, protesti, demonstracije. In ker je demonstracija iz kraljestva odmevala dobrodelno v teh deželah, so rodoljubi izkoristili to agitacijo, provzročeno po vladi ter postavili temelj društvu „Lega Nazionale“, ki je stopila na mesto „Pro Patrie“. Vlada je začela protiviti se jej ter jo opazuje na vsak korak. Ali Lega je popolnoma lega.....lna (lega.....litarja). Namen jej je svet, in paziti je treba, da se ne kompromituje z brozkristinimi šumečimi pojavi navdušenosti. Sedaj ima „Lega“ v Istri 31 podružnic; v vzhodni Furlaniji 5; na Trentinskem mislim 18; v Dalmaciji 2; udov je okoli 30 tisoč. „Lega“ nima svojega premoženja, letni doneski so prav majhni; ali neprenehoma in od vseh strani letó radodarni doneski. Zató je bilo društvu mogoče ustanoviti že tri ljudske šole in štiri otroške vrte, in v letu 93. odpre spet tri ljudske šole in dva nova otroška vrta.

Razun tega je ustanovila nekoliko podpor učiteljskim kandidatom in duhovnikom italijanskim. Šole in vrte se ustanovljajo v krajih, kjer jih ni in posebno na jezikovnih mejah. Trebalo bi pa mnogo denarja, in Istra ni bogata; v kraljestvu pa ničesar ne storé za „Lego“, ki toliko potrebuje podpore“.

DOPISI.

Iz Trsta 18. aprila. [Izv. dop.] (Konec.) Okoličani hočejo imeti kot svoje poslance pristne domačine — no, v tem zmislu ravnal se je do sedaj posebno prvi okraj! — Govornik si šteje v čast, imenovati moža, zastopajočega ta okraj, svojega prijatelja. Ta mož ni nikoli obečal zlatih gradov svojim volilcem, kakor to delajo vsiljujoči se tuji kandidati, kateri le veliko obetajo, store pa nič!

V mestnem zboru branil je pa ta naš poslanec vedno pravice dragega mu naroda, trudil se je pošteno za korist svojih volilcev uprav kakor se trudi skrben oče v korist ljubljene družine svoje!

Najboljšimi nadami smemo torej pričakovati, da bode zastopal ta mož i nadalje I. okraj v mestnem zboru, da bode poslanec temu okraju še mnogo mnogo let!

da nimamo domačih „petelinov“ ki nas izživajo s svojimi peruti na — „boj“, povem Vam: še predobro bi se nam godilo in odveč sladko bi spali. — Če je resničen pregovor, da „Bog Kranjca ne zapusti“, potem se nam bode še enkrat dobro godilo, in ne želim si seveda družega nič, nego to: da bi šlo vse po sreči! A naprej, sem mislil in ne — nazaj, kakor nas silijo nekateri „furmani“ zdaj! —

Čuda torej tudi ne bo, če prav pomislimo: na jedni strani skrbi za naroda bodočnost (srečno seveda!), — naša odločno narodna-napredna stranka“ (na katero se jaz zanesem v nje ukupnosti), na drugi strani pa „tudi-slovenska“ stranka, (na katero se pa tudi ne zanesem, ker je pravni konsulent južne železnice vmes); zdaj je le prašanje, če ne bode slov. naroda na Kranjskem še enkrat zgolj „dobrot“ — konec, če se vse uresniči, kar se mu — obeta!

Takoj za nami pridete pa na vrsto Vi drugi; nota bene, če se mej tem časom „tam gori“ ali kje drugje „vreme“ ne pokvari, ali si ga ne pokvarimo — sami, kar pa me i v prihodnje ne bode motilo, da bi Vam ne pisal svojih — sobotnih pisem, naj si je že „vrčme“ — jasno ali oblačno!

Da ste mi zdravi! Vaš

Ljubljanski pohajkovelec.

Navdušenje in gromovito odobravanje tem besedam pokazalo je, kaj si sme pričakovati stranka „Progressa“ v tem okraju in nje kandidat *Banelli*, ki moti domače ljudstvo s trikrat praznimi obljubami!

Vredno je še omenjati, da je povdarjal g. *Drag. Matelanc*, da govori le kot priprost Tržecan — ker mu je zabranjeno govoriti v imenu društva „Adrija“. — No, nekateri člani *Skredenjskega lahonskega* pevskega društva, kateri so zri vsi pobiti to narodno navdušenje, smejo biti pač prepričani, da se je od strani c. kr. policije že skrbelo, da se nam niso dale „predpravice!“

Vsi trije predsedniki imenovanih društev bili so pozvani k nadzorniku redarjev, nabajajočemu se na licu mesta, kateri je res strogo gledal na red. Prepovedal pa je rečeni gosp. nadzornik voditi petje dotičnim pevovodjem, češ, ker so ti pevci privatno zbrani, morajo tudi peti sami za-se brez nikakega vodstva.

Predsednik „Adrije“ je pa temu ugovarjal — mené, da je v tem slučaju le predsednikom prepovedano voditi društva, odnosno govoriti v njih imenu, a pevovodje vodijo le petje, katero se goji tudi izven društev, in nima toraj to nikakega društvenega ali političnega pomena. — Gosp. nadzornik, kateri si je zabeležil ime rečenega predsednika, je bil pa drugači povsem zadovoljen z res uzornim redom kar je pri toliki masi ljudstva vse hvale vredno!

(Ker se bode vse to čudno zdelo marsikom, omenjamo, da pravila pevskega društva „Adrija“ ne dovoljujejo prirejati izlete. Vseled tega so priradili izlet le nekateri pevci in privatno, nikakor pa ne pod imenom društva, katero šteje s podpornimi udi in ustanovniki vred do 100 udov.)

Koncem našega poročila moramo še častitati I. okraju, da šteje dve tako močni in tako vrli društvi kot ste „Vesela“ in „Slava“. — Da, v naših okoličanskih pevskih društvih kaže se domoljubni čut, nad katerim bi se mogli vzgledovati takozvani konservativci! — Tu ob meji morali bi tak živelj — enaka društva — le podpirati na vse kriplje, ker v njih je prava, na avna straža! —

„Adrijaši“ smejo biti pa zares ponosni, da so uprizorili tako krasen „narodni dan“, kot je bil oni v nedeljo dne 16. t. m.!

Politični pregled.

Notranje dežela.

Iz Zagreba nam je došla zopet prevesela vest: pri dopolnilni volitvi za hrvatski sabor v III. okraju Zagrebškem zmaga la je zedinjena opozicija in je izvoljen nje kandidat *Dr. Amruš* z 9 glasovi večine. Ta zmaga je tem znamenitejša, ker je bil ta okraj dosedaj zastopan po vladnem privržencu in ker so dobra tretjina volilcev tega okraja odvisni uradniki. Po tem je soditi, da je skoro vse nezavisno meščanstvo glasovalo za opozicijo. Te zmage se veselimo posebno zato, ker je očevidno znamenje, kako se konsolidujejo razmere na Hrvatskem, odkar se je zjedini la opozicija, z druge strani pa se ne moremo odreči nadi, da ne bi sprava na Hrvatskem in nje blagodejne posledice vplivale tudi na naše žalostne odnošaje. Tu je pač jasno: sloga jači, ne-sloga tlačí.

Dne 20. t. m. sta se sešla deželna zborna *Kranjski* in *Goriški*. — Iz prve seje prvoimenovanega deželnega zbora je vredno omenjati, da je novi deželni predsednik pozdravil poslance najprej v jeziku manjšine — to je nemški — in še le potem slovenski. *Signum temporis*. Gospod deželni glavar pa se je toplimi besedami spominjal blagonosnega delovanja bivšega deželnega predsednika, *barona Winkler-ja*.

Na vabilo mladóeskega kluba, da bi se tudi veleposestniki udeležili konferencije v namen zloznega postopanja,

odgovorili so poslednji, da žele vedeti, o čem bode obravnavala konferenca. Na to je odgovoril mladočeski klub, da naj bi se složno postopalo pri sestavljanju adrese do krone, glede na odklonitev predlog o omejevanju okrajev in glede na borbo za enakopravnost v šoli.

Vnanje države.

V Rimu se vrše te dni slavnosti v proslavo srebrne poroke kraljeve dvojice. Kot zastopnik našega cesarja biva v Rimu nadvojvoda Rainer. Telegrami javljajo, da ga prebivalstvo pozdravlja izredno simpatično. V imenu cesarstva nemškega pa sta dne 20. t. m. dospela v Rim cesar in cesarica.

O bivanju bolgarskega ministra Stambulova na Dunaju piše francoski list „Journal de Débats“, da je napravilo velikansko senzacijo, ker je naš cesar v avdienci sprejel tega državnika. Sicer pa menijo odlični krogi, da se je naš cesar odločil za ta korak še le po prosjačenju princea Ferdinanda. Mej pogovorom cesarja z ministrom doteknil se je prvi tistih sleparskih listin Žida Jacobsona, toliko obrekovalnih za Rusijo. Pripoveduje se nadalje, da je cesar rekel, da so se z objavljenjem ročenih listin preneli, ter da je priznanje Koburžana bolgarskim knezom še jako daleč, tako, da bi Bolgari dobro storili, ako se ne udajo praznim in prezgodnjim željam v tem pogledu.

Predvčeranjim vršila se je v Villa Pianore poroka kneza bolgarskega z princezo Marijo Lujizo Parmsko. Navzoči Stambulov je zagotovil, da bo vsa Bolgarska častila in čuvala kneginjo. Židje bolgarski poklonejo nevesti dragocen dar.

Socijalisti v Belgiji triumfujejo, kajti zbornica se je morala umakniti njih pritisku. Sprejela ni sicer občega volilnega prava, pač pa tako zvani pluralni sistem. Ta sistem obdrži sicer zastopstvo po razredih, ali razširi volilno pravico za manj imovite razrede tako, da zadobe socijalistični in radikalni elementi velik upliv v zbornici. Z ozirom na ta uspeh so delavci že nehali strajkati.

Različne vesti.

Volilni shod v Šklednju. Opozarjamo volilce I. okraja, da bode jutri ob 4. uri popoldne volilni shod v krčmi g. Jožefa Sancina-Cina v Šklednju. Poročal bode bivši deželni poslanec dr. A. Sancin o svojem delovanju v deželnem, oziroma mestnem zboru.

Zaplena. Poslednja številka „Naše Sloge“ je bila zaplenjena radi knjižovnega vabila akademiskega društva „Zastava“ v Zagrebu na naročbo almanaha, katerega izda imenovano društvo povodom stoletnice rojstva slavnega pesnika českega Jana Kollárja. Ta zaplena je došla uredništvu povsem nenadejano. Uredništvo je priredilo drugo izdajo.

O falzifikatorju „Slovenčevem“. Kakor je znano našim čitateljem, je bil v „Edinosti“ v 3 oddelkih pomeščen dokaz o falzifikacijah, katere je „Slovenčev“ sotrudnik „Liga + 1“ zagrešil proti našemu listu. Zadnji oddelek naših razkritij o falzifikacijah je bil priobčen dne 8. febr. 1893, kjer je bil pozvan „Slovenčev“ sotrudnik v „Slovencu“ navesti iste falzifikacije. Od raznih strani nas že dalje časa poprašujejo ali je „Liga + 1“ storil svojo dolžnost v „Slovencu“. Na to odgovarjamo, da „Liga + 1“ molči do današnjega dne o svojih, dokazanih mu publicističnih pregrehah, dasi je od iste dobe preteklo že dva meseca in pol. To konstatujemo v odgovor raznim našim čitateljem.

Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo iz domače pušice družine Mankočeve 11 gld. 50 kr. — Touristi v Vipavo 1 gld. 25 kr. — Veseljaki pri biljardu 10 kr. — Pri Henčlju za vplačano pivo 60 kr.

— G. Vekoslav Volčič je podaril 50 stotink za čast, ker se je g. Fran Kravos zahvalil v tujem jeziku na podarjenem šopku retkvice, zraven pa je pridodal poslednji kot kazen za spregovorjeno tujo besedo še posebej 12 stotink. — G. M. Hrvatini je nabral gld. 2,50; gg. Mikeluci A. 30 kr.; M. Kolman 20 kr.; Mahne J. 20 kr.; Ujčić T. 30 kr.; Čokelj A. 50 kr.; Delkot Dr. kr. 40 kr.; Pipan M. 10 kr.; Furlani G. 30 kr. in M. Hervatin 30 kr. — Dva dominikana podarila sta 1 gld. 40 kr. — V proslavo opozicijske zmage v Zagrebu nabrano v veseli družbi 4 gld.

V korist Trstu. Te dni je zborovala na Dunaju posebna konferenca, da dogovorno s tržaškimi odposlaniki ukrene potrebno, da se kolikor možno pride v okom vednemu pešanju in nazadovanju tržaške trgovine. O sklepih se ne ve še ničesar. Vender je pa misliti, da se pogovori sudejo o podjetju javnih skladišč v Trstu, oziroma pod kakimi pogoji bi jih mogla vlada sprejeti v svojo režijo. „Magazzini generali“ tržaškega municipija in trgovske zbornice so namreč podjetje, kateremu ni menda para na vsem svetu. Ustanovljeni so bili z ogromnim kapitalom osmih milijonov goldinarjev, a uravnani in upravljani so tako, da prinašajo vsako leto tržaškemu mestu gotovo zgubo, trgovskemu stanu pa ogromne troške. Kdo je pravi vzrok temu propadanju in nazadovanju, to smo mi že davno opisali trdeč, da vladajoča lahonska stranka v Trstu ni za drugo dobro, nego za uganjanje političkih burk in zatiranje Slovencev. Za te svoje namene pride jim prav vsako sredstvo. In tudi podjetje javnih skladišč jim je postalo enako sredstvo. Pred vsem so se vsa uradniška in druga mastnejša mesta oddala aprotiranim Lahom za jedno ali drugo njih „zaslugo“, na to se je slovenskemu delavcu prepovedovala kolikor možno pot, da ne bi si tamkaj krvavo zaslužil svoj goldinar; slednjič se je istoj ubogi raji celo prepovedalo govoriti slovenski mej seboj. Ni čuda, da mora pri enaki samopašni gospodi vsaka reč iti rakovo pot. Zdaj pa kličejo vlado na pomoč, koja segne brez dvojbe zopet v svoj žep da podpre to nesrečno podjetje.

Resnicoljubnost „Corr. Bureau“. Z Dunaja prinašajo tržaški časopisi neko brzojavko, ki se glasi, prevedena na slovenski: „Iz Ljubljane poročajo, da se vrše občinske volitve brez sodelovanja Nemcev, narodnoklerikalne in škofovske stranke. Glasom neke izjave škofovske stranke to vzdržanje od volitev je provzročeno po brezmejnem rusofilizmu, ki prevladuje v mestnem zboru in po nesramnih agitatorskih sredstvih, katerih se poslužuje prevladajoča ruska stranka, katere deluje v kvar deželi in v nje pogubo“. To so vam verodostojna brzojavna poročila nemškega „Corr. Bureau“. V kratki brzojavki se dolžita narodnapredna stranka in mestni zbor v Ljubljani nič manj kot — veleizdaje.

Čudni telegrami. Dne 29. t. m. došel je v Rim nadvojvoda Rainer, da prisustvuje slavnosti srebrne poroke italijanskega kralja kot odposlanik avstrijskega cesarja. „Il Piccolo“ je koj isti dan prinesel telegram iz Rima, v kojem poroča o njega sprejemu v italijanski prestolnici. To bi bilo vse lepo, a zares nesramen je pristavek telegramu, da je pričakovalo nadvojvoda na kolodvoru „prav malo občinstva“. A tudi poluradni „Mattino“ je dobil (?) brzojavko, v koji se trdi, da je pričakovala na kolodvoru „una grande folla di persone“ — da se je občinstva pri sprejemu kar gujeto. — Po teh brzojavkah nam je soditi, da v Rimu celo brzojavka pomaga delati irredentistiško politiko. Radikalni „Piccolo“ noče, da bi ljudstvo izvedelo, kako je bil sprejet v odrošeni deželi odposlanik cesarja avstrijskega, vsled česar širi menenje, da so Rimljani hladno vsprejeli člana naše vladajoče rodbine. „Mattino“ pa bi hotel iste Rimljane po-

stavljati kot nekaj vzgled našim Tržačanom. Komu verjeti? Da je v Italiji dosti kričačev, a malo faktov — to že zdavno vemo; vendar smo prepričani, da razumnejši stanovi v Italiji — žal, da jih je jako malo — obojajo fantastično politiko avstrijskih zlikovcev. Kakšno bogatstvo in blaginja vlada po Laškem, kaže nam najbolj onih 50 tisoč prosilcev za podporo o priliki srebrne poroke.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“ pričela bode izplačevati dividendo z dnem 1. maja t. l., na kar se opominjajo gg. zadržniki. Kakor že objavljeno v „Edinosti“, izplačati se ima dividenda po sklepu običnega zbora le onim zadržnikom, kateri so vplačali deleže s koncem 1. 1891. in so imeli uložen svoj denar vse upravno leto 1892.

Rojansko pevsko društvo „Zarja“ priredi drugo nedeljo dne 30. t. m. ob 11 uri predpoludne svoj letošnji redni občni zbor po nastopnem vspredu: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Posamezni nasveti in predlogi. 5. Volitev novega odbora. 6. Upišovanje novih udov. Odbor vabi ude in neude k obilni udeležbi.

Pevsko in bralno društvo na Opčinah priredi društveno veselico na binkoštni ponedeljek dne 22. maja. in sicer na planem. Program priobčimo v kratkem.

Slavjanska čitaonica v Pulji priredi v nedeljo dne 23. t. m. „Zabavni večer“ z nastopnim vspredu: 1. „Kolo“ udara tamburaški zbor. 2. „Vrednost pučkih popevaka“, govori g. drd. Bartulić. 3. „Kariški narodnih popevaka“ udara tamburaški zbor. 4. „Gluh mora biti“, gluma v jednem dejanju, predstavljajo diletantje. 5. Domača zabava.

Denar brez veljave. „Wiener Zeitung“ objavlja neko ministerijalno naredbo, po kateri se vzamejo iz prometa z dnem 1. junija t. l. tolarji in dvojnati dolarji avstrijskega kova. Sprejemali se bodo mej zasebniki po 1:50 oz. 3 for. samo do 31. maja t. l. Državne blagajne in uradi jih bodo sprejemali še do 31. junija.

1. maj. Na Dunaju izidejo delavski listi dne 1. maja v praznični obliki. Imeli bode sestave od raznih odličnih socijalističnih pisateljev. Znani nemški socijalist Liebknecht svetuje delavcem, da naj pač praznujejo 1. dan maja, a dela naj ne zapuste. V tem je ravno razlika mej avstrijskimi in nemškimi socijalisti, da so prvi proti temu, da bi se 1. dan majnika ne delalo, docim so poslednji odločno zato, da se tega dne ne dela.

Pozor! Tisti p. n. tržaški ustanovniki „Matice Slovenske“, ki še niso dobili Matičnih knjig za leto 1892, naj se oglase pri dr. Karl Glaserju. Piazza Lipsia 1.

Delavski shod bode jutri ob 10. uri predpoludne v gostilni „Al Giardinetto“ nasproti gledališču „Rossetti“.

6000 let stare rastline. Najstarejši rastlinjak na vsem svetu je v muzeji v Kahiri (Egipt). V njem se nahajajo rastline stare po 5000—6000 let. Sijajna doba egiptovska je bila 4000 let pred Kristosom in že tedaj je bila navada krasiti in povijati svoje telo s cvetjem. To je bilo samo tako ovetje, ki se je hranilo jako dobro tako samo nasebi. In še iz one starodavne dobe najti je rastlinskih ostankov v muzeji Kahirskem.

Priporočilo. Piše se nam: Nedavno mudil sem se slučajno v Bistri pri Borovnici ter sem si ob tej priliki ogledal gosp. Verbiča „Prvo kranjsko tvornico“ za upognjeno pohištvo samo iz napojenega lesa. Zelo me je razveselilo videti tu velik napredek naše domače industrije, kajti stoli najrazličnejših sestav in velikosti, izdelujejo se v tej tvornici zares okusno, in trdno. Kdor potrebuje stolov, naj se le obrne do te tvornice. G. Verbič je tem bolj vreden priporočila, ker je značajan narodnjak in je njegova tvornica zares slovenska tvornica.

Javne zahvale.

Povodom ognja v Begunjah dne 13. marca t. l. bila je tudi moja hiša v veliki nevarnosti, ter sem imel precej škode. Zavarovan pri banki „Slavija“, naznanil sem ji to, in prišel je k meni uradnik iz Ljubljane, kateri je škodo ocenil, na kar mi je banka „Slavija“ dotično svoto pošteno izplačala. Zaradi tega se slavno-istej javno zahvaljujem ter jo priporočam tudi drugim kar najtopleje.

V Begunjah, 19. aprila 1893.

Fran Vidrih
posestnik in gostilničar.

Podpisani se zahvaljuje najiskreneje slavnima pevskima društvama „Adrija“ in „Velešila“ na prireditvi prekrasnega pevskega shoda v njegovi „osmici“.

Pri sv. Mariji Magdaleni Spodnji
dne 17. aprila 1893.

Anton Miklavc,
posestnik.

Podpisano izreka najtoplejšo zahvalo blag. gospodu Drag. Paternostu na podarjenih 9 knjigah za društveno knjižnico in blagorodnemu gospodu J. Zelen-u na podarjeni krasni sliki sv. bratov slovenskih Cirila in Metoda. Z odličnim spoštovanjem.

V Rojau dne 20. aprila 1893.

Predsedništvo pevskega društva „Zarja“
J. Piščanec, A. Škabar,
predsednik, tajnik.

Št. 382/O. št. sv.

Dražbeni razglas

glede gradbo novih šolskih poslopj v Skopi in v Škerbini.

V vsaki gornavedenih vaseh bode se letos eno novo šolsko poslopje enakočasno zidalo. Poudarjeni stroški za sleherno gradbo znašajo 5755 goldinarjev.

Načrti, predurki, popisi in dražbeni pogoji razgrnjeni so v javni pregled od danes naprej v tukajšnjem uradu med uradnimi urami.

Pismene, praviloma kolekovane ponudbe za eno ali za obe šolski poslopji naj se z 5% — varščino t. j.: 288 oziroma 576 goldinarjev vred najdalje do 12. maja t. l. in istega dne najdalje do polдне semkaj pošlje.

Ustmena dražba začela se bode omenjenega dne ob 12. uri in se bode sklenila ob eni uri popoldne.

Konkurenti, ki se osebno obravnavo udeležijo morajo ravno tako varščino položiti.

Pri enakih družih razmerah imajo isti prednost, kateri prevzamejo gradbo obeh šol.

Položnina stavbene pogodbe znaša za vsako šolsko poslopje 576 goldinarjev.

Od predsedništva c. kr. okrajnega šolskega sveta
v Sežani 19. aprila 1893.

Simzig.

V gostilni „Alla Croce di Malta“

Piazza della Zonta, točijo se istrska in furlanska vina najbolje kakovosti po 32 kr. liter. Kuhinja dobra in postrežba točna. Vino v sodčkih za družino po 26 kr. l. franko na dom. 13—13

Spoštovanjem

V. COVACICH.

Petronio & Madalena 23

(naslednika A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporočata svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonijalnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla.

Alojzij Suppanz

urar, Corso štv. 39. 39—104
Prodaja in popravlja ure.

Oglas.

Usojam si naznaniti sl. občinstvu, da sem vnovič odprl **via Nuova št. 27**

trgovino z manufakturim blagom
(prej Ivan Milič)

ter da v istej prodajam **raznovrstno volneno blago**, kakor tudi **židane in volnene robce**.

Udani

M. MILIČ.

E. Šverljuga, brivec v
 St. 1. priporočila se slav. občinstvu za
 blagohotno obiskovanje. CI.

Nič več kašlja!

Balzamski petoralni prah
 ozdravi vsak kašelj, plućni in bronhijalni katar,
 Dobiva se v odlikovani lekarni. 32-104
PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg
 Poštne pošiljave izvršujejo se neutegoma.

Jak. Klemenc TRST

Via S. Antonio št. 1.
 priporočila 19

veliko zalogo manufakturnega blaga uprav
 prispelega za letno sezono in sicer:
 percale, sukna iz volne za ženske in
 moške; okrasnike, trake, čipke, pod-
 stave za ženske in moške obleke, židane
 rute, končenino in platenino, nogo-
 vice za ženske in moške; majo in koca
 in volne za ženske in moške, srajce za
 ženske in moške, ovratnike, zapestnice
 in zavratnike, srajce za turiste in bi-
 cikliste, narokvice za ženske iz šved-
 skega konca in židane, kakor tudi blago
 nalašč za zastave in traki v narodnih
 barvah garantirane kakovosti — vse po
 jako nizki ceni.

Odlikovana zlato medaljo: Bruxelles 1892.

Najboljše sredstvo za

želodec

katero želodec in opravila
 prebavnih delov života krepča
 in tudi odprti život pospešuje,
 16-26 je

tinktura za želodec,

katero pripravila
Gabrijel Piccoli,
 lekar „pri angelju“
 v Ljubljani na dunajski
 cesti.
 Cena 1 stekl. 15 novcev.

Izdelovatelj razpošilja to tink-
 turo v zabojčkih po 12 ste-
 klenic in več Zabojček z 12
 stekl. stane gl. 1.38; s 24
 gl. 2.60; s 36 gl. 3.84; s 44 gl. 4.26; 55 stekl.
 tehta 5 kg s poštno težo in velja gl. 5.26; 110
 stekl. gl. 10.30. Poštino plača vedno naročnik.

Dobiva se v lekarnah v Trstu, na Pri-
 morskem, v Istri in Dalmaciji.

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“

Via Torrente št. 15. (poleg obokov Chiozza
 najosrednja lega v Trstu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi
 jedili do 2 ur popoldne. Izvratna namizna in de-
 sertna vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po
 nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo
 ter se priporočam blagovoljni naklonjenosti slave-
 ne občinstva.
 ponižni

104-65 P. Favero.

DROGERIJA

na debelo in drobno

G. B. ANGELI

104-79 TRST 12-12

Corso, Piazza della Legna št. 1.

Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek.
 Lak za kočije, z Angoškega, iz Francije
 Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in
 tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk
 za parkete in pode.

MINERALNE VODE

iz najbolj znanih vrelcev kakor tudi roman-
 sko žveplo za žvepljanje trt.

Kôtranove sladčice

katero izdeluje lekarničar

PRENDINI v Trstu

Telefon št. 334. 27-52

Velika poraba ki je dandanes v navadi
 rabiti kôtranove izdelke prepričala me je,
 da sem začel sam izdelovati iz pristnega
 kôtranovega izvlečka iz Norveškega
 izvrtne sladčice podobne onim, ki dohajajo
 iz inozemstva

Te sladčice imajo isto moč kakor kôtra-
 nova voda in glavice (Kapsule), lažje se,
 proživajo in prebavijo ter se prodajajo po
 prav nizki ceni. Da se ogne ponarejanju
 na enej plati vdoobljeno ime izdelovatelja
 Prendinija in na drugi besedo Catrame.
 V Trstu se prodajajo v lekarnici Prendini
 v skatljah po 40 kr., prodajajo se tudi v
 vseh večjih lekarnah v drugih deželah.

Tinct. capsici compos. (PAIN-EXPELLER)

se prireja v Richterjevi lekarni v Pragi
 (v zalogi odlikovane lekarni
 Praxmarer v Trstu, P. Grande)
 obče poznano bolečine ublažujoče
 drgaganje, dobiva se po večini
 lekarn v steklenicah po gl. 1.20,
 70 in 40 kr. Pri kupovanju treba
 biti previdnim in je vsprejeti le
 take steklenice kot pristne, ki so
 previde ne z „sidrom“ kot varstveno znamko.

Osrednja razpošiljalnica:
 Richter's Apotheke z. Goldenen Löwen,
 Prag. 43-1

Krasne uzorce zasebnikom pošilja zastonj in franko.

Bogate knjige z uzorci, kakoranih še ni bilo,
 za krojače nefrankovano. Jaz ne popuščam za
 2/3, ali 3/4, goldinarjev pri metru, ne dajom
 daril krojačem, kakor to dela konkorenci na
 račun zadnje roke, ampak imam le trdne in
 čiste cene, tako, da mora kupiti vsak zasebnik
 dobro in ceno. Prosim torej zahtevati le moje
 knjige z uzorci. Svarim tudi pred pismi kon-
 kurence, ponujajoče dvakrat toliko popustka.

SNOVJ ZA OBLEKE.

Peruvien in dosking za častito duhovščino, pred
 pisane snovi za uniforme c. kr. uradnikov,
 tudi za veterane, ognjegase, telovadce, livroje,
 sukna za biljarde in igralne mize, preproge
 za vozove, loden nepremčen za lovsko sukne,
 snovij za prati, potne ogrtače od gl. 4-14 itd.
 — Kdor hoče kupiti vredno, pošteno, trajno,
 čisto volneno sukno blago, ne pa dober kup
 cunje, ki se komaj toliko vredna, kolikor se
 plača krojaču, obrne naj se do

IVANA STIKAROVSKY v BRNU
 24-20 (v tem Manchesteru Avstrije) 24-10
 Največja zaloga fabriškega sukna, v vrednosti
 1/2 milijona gl.

Da pojasnim velikost in smelnost izjavljam,
 da moja roka združuje največje izvašanje sukna
 v Evropi, izdelovanje kangarnov, potrebnih
 za krojače in veliko knjigovoznico le za lastne
 namene. Da se prepriča o vsem tem, prosim
 slavno občinstvo, da si, kadar mu prilika na-
 nese, ogleda velikanske prostore mojih prodaj-
 jalnic, kjer ima posla 150 ljudi.

Pošilja se le po poštne povzetju.
 Dopisuje v nemškem, madjarskem, češkem, poljskem,
 italijanskem, francoskem in angleškem jeziku.

Se rabi 40 let v mnogih hlevih, kadar
 krave ne marajo jesti, kadar imajo
 slabo prebavo, v svrhu spodbujanja
 mleka in da krave dajo več
 mleka. (II.b)

KWIZDIN
 Korneuburški
 redilni prašek za živino
 osobito konje, rogato živino in ovce.
 Cena skatiji 70 kr., polovici skatiji 35 kr.
 Dobiva se v lekar-
 nah in drogeri-
 jah Avstro-Ogrske.
GLAVNA ZALOGA:
Fr. Iv. Kwizda
 c. in kr. avstr. in kr. rum. dv. založnik,
 okrožni lekar Korneuburg, Dunaj.

Paziti je na zgornjo varstveno znamko
 in zahtevati izrecno
**Kwizdin Korneuburški redilni
 prašek za živino.**

Za gg. tamburaše!

Skoraj popolnoma
nov „berde“
 je na prodaj. — Kje? pove upravništvo
 „Edinosti“. 3-2

Vozni listi in tovarni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod
„RED STEARN LINE“ iz Antverpena
 direktno v

New York & Philadelfijo

koncesijonovana črta, od c. kr. avstrijske
 vlade. Na vprašanja odgovarja točno: kon-
 cesijonovani zastop 50-11

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17

ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditionsburea für die k. u. k. Staatsbahnen
 in Innsbruck.

C. kr. izključno privilegovana škropilnica proti peronospori

inžinirja Živica

je najboljša med vsemi škropilnicami
 za trte; je priprosta, lahka, trdna,
 trpežna, pripravna, neutrudljiva, hitra,
 tirja malo tekočine in se rabi za
 vsakovrstne trte. Se dobiva pri ne-
 katerih trgovcih na deželi. Pošiljamo
 po pošti franko, proti povzetju:
 popolno škropilnico za gl. 10.—
 škropilnico z cevo brez

brentača 8.50
 in prospekte gratis. — Priporočamo
 tudi drugo svoje blago in razna dela.

Živice in družb.

v TRSTU, ulica Zonta 5,
 inženirski urad, zaloga strojev in
 dotičnega blaga. zastop tovarnic,
 mehanična delavnica. 21

11 goldinarjev franko do vsake žez-

lezniške postaje v
 Istri poslan, ako se naročnik skliče na ta
 časnik, stane pri meni en modroc na pe-
 resih (Federmatratze). Ti modroci so so-
 lidno iz najboljše tvarine narejeni, imajo
 po 30 dobro vozanih, močnih peres iz
 najboljšega bakrenega drata, so s finim
 afrikom tapcirani in močnim platnenim
 cvilhom preoblečeni ter pri najtežji rabi do 15-20 let
 nobenih poprav ne zahtevajo. — Pri
 naročilih z dožele naznani naj se vselej natančna
 mera postelje v notranji luči.
 — Ako se torej dobi za 11 gl. dober, franko
 doposlan, tapciran modroc na peresih,
 je pač neumestno kupovati malovredno nadomestke,
 kakor žiča-to žimnice, slamnice itd.,
 kateri pravemu namenu, imeti dobro postelj ne
 vstrežajo.

ANTON OBREZA,

tapečirar v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.

Ta domača, edina narodna tvrdka to stroke na
 Slovenskem boji slav. občinstvu najbolj
 priporočena za nakupovanje žimnic, salonskih
 garnitur, divanov, stolov, preprog, zagrinjal
 in vsega v tapetnisko obrt spadajočega dela.
 Ceniki s podobami zastonj in franko. Hitra
 in poštena postrežba, nizke cene posebno pri
 bališčih in obširnejih naročilih.

Otročji vozički

jako elegantni fini, in močni dobivajo se pri
 meni skozi leto in dan in sicer v vseh barvah,
 kakor rdeče, modro, sivo in olivno
 po gl. 5.50, 6, 7, 8, 9, 10 in višje po vsaki
 ceni do 25 gl.

Pri meni je najcenejši kraj za kupovanje
 otročjih vozičkov. 22-30

„SLAVIJA“

VZAJEMNO - ZAVAROVALNA BANKA V PRAGI

zavaruje

človeško življenje

po vseh kombinacijah

mного ugodneje, ko vsaka druga zavarovalnica.

Členi banke „Slavije“ imajo brez posebnega priplačila
 pravico do dividende, katera je doslej iznašala po 10%, 20%,
 25% in jedno leto celo 48%.

Za škodo izplačala je doslej „Slavija“ čez dvajset milijonov
 goldinarjev. — Po svojih rezervnih in poroštenih fondih more se meriti z vsako
 drugo zavarovalnico. — Kako koristno in potrebno je zavarovanje
 življenja, dokazujejo naslednje

primere:

1. Helena Avbeljnova, kramarica v Ljubljani, zavarovala se je dne 5. maja 1884. Do svoje smrti dne 15. februarja 1885 uplačala je 32 gl. 34 kr. zavarovalnine; banka „Slavija“ pa je izplačala njenim dedičem 1000 gl.
2. Dr. Frau Ambrožič, mestni zdravnik v Ljubljani, zavaroval se je dne 30. januarja 1875. Do svoje smrti dne 11. februarja 1891 uplačal je 1302 gl. 52 kr.; banka „Slavija“ pa je rodbini njegovej izplačala 3000 gl.
3. Ivan Zor, c. kr. brzojavni kontrolor v Ljubljani, zavaroval se je dne 10. decembra 1871. Do svoje smrti dne 8. februarja 1885 uplačal je 1303 gl. 92 kr.; banka „Slavija“ pa je izplačala njegovej rodbini 3000 gl.
4. Miha Serdič, uradnik v Trstu, zavaroval se je dne 30. novembra 1878. Dasi je do svoje smrti dne 14. julija 1880 uplačal le 80 gl. 16 kr. prejel so dediči njegovi od banke „Slavije“ 1200 gl.
5. Marija Lenčková, posestnica na Blanic ob Savi, zavarovala se je dne 5. maja 1870. Ko je umrla dne 24. maja 1882 izplačala je banka „Slavija“ dedičem njenim 5000 gl., da si je bilo uplačane zavarovalnine le 2292 gl. 16 kr.
6. Ivan Vlah, posestnik v Jušičih, zavaroval se je dne 25. novembra 1888 za 1000 gl. in dne 30. aprila 1890 zopet za 1000 gl. Na obe zavarovanji uplačal je do svoje smrti dne 13. januarja 1892 vsaga vкуп 192 gl. 16 kr.; dediči njegovi pa so prejeli od banke „Slavije“ 2000 gl.
7. Ivan Zeleznikar, urednik „Slov. Naroda“ v Ljubljani, zavaroval se je dne 30. junija 1882 za 1000 gl. Do svoje smrti dne 26. januarja 1891 uplačal je 381 gl. 60 kr.; banka „Slavija“ pa je izplačala dedičem 1000 gl.
8. Peter Budnar, c. kr. poštni oficijal v Ljubljani, zavaroval se je dne 10. maja 1876, ter je do svoje smrti dne 10. aprila 1892 uplačal 507 gl. 12 kr. Banke „Slavija“ izplačala je pa rodbini njegovej 1500 gl.
9. Andrej Velikajna, gostilničar v Hlirskoj Bistrici, bil je zavarovan od 15. dne maja 1880 do 3. dne junija 1887 in v tej dobi uplačal 364 gl. 80 kr.; banka „Slavija“ pa je po smrti njegovej udovi 1000 gl.
10. Reza Kernova, kramarica v Cerkljah pri Kranju, zavarovala se je dne 29. aprila 1884 za 1000 gl. in banka „Slavija“ izplačala je njenim dedičem ta znesek, dasi je do svoje smrti dne 21. septembra 1892 uplačala le 241 gl. 20 kr.
11. Ernesta Jelšičeva, soproga občinskega blagajnika v Kastvu, bila je zavarovana od 5. februarja 1884 do 19. avgusta 1888 ter je v tem času uplačala 187 gl. 60 kr.; banka „Slavija“ pa je izplačala njenemu soprogu 1000 gl.

Vsa pojasnila o zavarovalnih zadevah daje radovaljno:

generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani

v lastni hiši. Gospodske ulice št. 12. 5